

HUSITA

Časopis Pražské diecéze ČČSH

číslo 6/2025 | ročník XXIII | prosinec 2025

Husita vychází 6x ročně

Vydává

Pražská diecéze Církve československé husitské
ve spolupráci s Husitským centrem, o. p. s.,
ISSN 1214-4630

Kontaktní adresa

Časopis Husita, Pražská diecéze ČČSH,
V Tišíně 3, 160 00 Praha 6
tel.: +420 777 759 652
e-mail: renata.veliskova@ccshpraha.cz
web: www.ccshpraha.cz/casopis-husita

Pověřená redaktorka a jazyková korektura

Renata Velišková

Grafické zpracování

Mgr. Simona Ullspergerová

Tisk

Tiskárna A.M.G., s. r. o.
Mírová 2, 679 04 Adamov

Příspěvky do časopisu

Deadline pro zaslání příspěvků je vždy
do 25. každého lichého měsíce. Jedině tak může
být zajištěno včasné vydání časopisu a jeho
distribuce čtenářům. R. Velišková, pověřená
redaktorka. Děkujeme za pochopení.

Spolupracovníci

Mgr. Z. Břeň, Mgr. V. P. Drdová, RNDr. M. Hlasivcová,
PhDr. J. Hložek, Mgr. D. Hron, Mgr. M. S. Charvát,
PhDr. J. Koblrová, Ing. I. Kraus, Mgr. M. Laláková,
Mgr. K. M. Lukasová, ThMgr. K. Machová,
T. Novák, PhDr. O. Nytrůvá, Mgr. A. Radová,
Prof. Š. Rak, E. Ryantová, K. Salmonová,
Mgr. M. Slováciová, Mgr. R. Wesleyová, L. Zítková

Distribuci a objednávky zajišťuje

sekretariát PD ČČSH, tel.: +420 234 760 058
Faktury a potvrzení přijetí plateb zajišťuje
ses. Ing. Martina Hájková, tel.: +420 777 759 655

Prodejní místa

Prodejna Blahoslav, Wuchterlova 5, Praha 6
Pražská diecéze ČČSH, V Tišíně 3, Praha 6
Husův institut teologických studií,
Roháčova 66, Praha 3

OBSAH

4–5

Den válečných
veteránů 2025

6

10. narozeniny
Směrovky

7

Přednáška o Bibli

8

Kastellologická
konference
na Křivoklátě

9

Ďáblická nábo-
ženská obec

10–13

Husův sbor
v Plaňanech

14

Pozvánky

15

Barevný betlém
od děti v Čeláko-
vicích

16–19

Hlahol v Táboře

20–21

Sen Noci šted-
rovečerní a bílý
kamínek

22–23

Ohlédnutí v čas-
nosti – výhled
do budoucnosti

23–26

Dušíčková
vzpomínková
slavnost

27

Cesta k naplnění
dávného snu

28–29

Biblická poezie
a biblické aforismy
v Karlíně

30–32

Vánoce Štěpána
Raka

33

Po památce
Kunhuty
ze Šternberka

34–35

Kdybych mohl
vyprávět...

*Hle, dítě se nám narodilo, syn je nám dán.
Jeho jméno je „podivuhodný rádce,
mocný Bůh, věčný otec, kníže pokoje“.*

prorok Izaiáš 9,5–6

Vážení a milí čtenáři, milé sestry, milí bratři,
v tomto svátečním čase si připomínáme dar
světla, které přišlo na svět v narození Kristově.
Ať toto světlo prozařuje vaše domovy, posiluje
vaše kroky a přináší pokoj do vašich srdcí.
Přejeme vám Vánoce naplněné tichou radostí,
láskou, která spojuje a vírou, která nese naději
i v náročných časech.

Ať vás Boží milost provází po celý nadcházející
rok a přináší hojnost odvahy, porozumění
i požehnání.

Renata Velišková,
pověřená redaktorka

Den válečných veteránů 2025

4

XI. ročník kastellologické konference
na Křivokláte

8

Hlahol v Táboře

16

Biblická poezie a biblické aforismy
v Karlíně

28

Den válečných veteránů 2025

Slavnostní shromáždění v kostele sv. Mikuláše vždy v předvečer Dne válečných veteránů, vždy 10. listopadu, je již tradiční vzpomínka na ty, kteří položili své životy, obětovali zdraví za nás, naše děti, abychom mohli žít v pokoji a klidu, v bezpečí a v radosti.

Naše církev spolu se společností Milana Rastislava Štefánika byla inspirací pro dnes již četné vzpomínkové akce a koncerty na počest válečných hrdinů. Jsme hrdí, že jsme byli první, kdo začal vzpomínat, připomínat a děkovat. Pojmenovávat „neznámé“ vojiny, neznámé hrdiny.

Jako každý rok se našeho slavnostního shromáždění, spojeného s pobožností, zúčastnili zástupci veřejného a politického života: policejní prezident generálporučík Mgr. Martin Vondrášek, emeritní 1. zástupce náčelníka

generálního štábu Armády ČR generálporučík Ing. Jiří Baloun, Ph. D., MSc., zástupci České obce sokolské, Česko-slovenské obce legionářské, kaplané Armády ČR, další zástupci Policie ČR, duchovní a kazatelé CČSH i jiných církví. Pobožnost vedl bratr patriarcha Tomáš Butta s biskupem pražským Davidem Tonzarem, kázáním posloužil biskup olomoucký Tomáš Chytil.

V průběhu večera zaznělo hodně silných myšlenek a slov. Ve mně však stále budou rezonovat slova hlavního kaplana AČR Jaroslava Knichala:

„Kdo může mít v sobě více lásky než ten, kdo obětuje svůj život či zdraví za životy svých bližních“.

Amen

Bůh nám všem žehnej!

Mgr. Vladimíra Petronilla Drdová

10. narozeniny Směrovky

V neděli 21. 9. , ještě za krásného letního počasí, slavila Husova ZŠ a MŠ Směrovka své první kulaté narozeniny. Je to výročí zapsání školy jako subjektu do rejstříku škol a školských zařízení.

Oslava začala v plném kostelíku Alberta Schweitzera rodinnou bohoslužbou, kterou sloužila sestra Kristýna Ptáčková, bratr patriarcha Tomáš Butta a bratr biskup David Tonzar. Radostnou a slavnostní atmosféru velmi mile doplnily písničky v podání dětí ze Směrovky, které se učí pod vedením katechetek Vladky Drdové a Kristýny Ptáčkové.

Po bohoslužbě byla zahájena slavnost na zahradě školy. Od pana starosty

Juránka a radní paní Bartošové jsme dostali výtečný dort, školáci v roli barmanů a barmanek připravovali nealko drinky a nabízeli občerstvení, návštěvníci si mohli pořídit výroční kalendář, který jsme k této příležitosti nechali vyrobit. Zábava byla výborná také díky koncertu pěveckého sboru Nozizwe & Ubuntu Choir a divadelního představení pro děti manželů Konvalinkových. Byla to oslava radostná, ale i důstojná a já si přeji, aby se Směrovce dařilo a dětem, rodičům i pedagogům v ní bylo příjemně.

Mgr. Markéta Slováčková
ředitelka školy

Přednáška o Bibli

Přednáška přilákala věřící ze Žižkova i Zderazu

Ve středu 26. listopadu od 15 hodin se v Penzionu Horizont uskutečnila přednáška s názvem Povídání o Bibli. Slavnostní zahájení uvedl pan ředitel Jiří Přeucil, který přivítal všechny účastníky.

O tom, jak vznikala sbírka textů, která je pro nás „Knihou knih“, poutavě hovořila sestra farářka Jana Špaková. Její výklad přiblížil posluchačům historické souvislosti i duchovní význam Bible.

Na akci zavítali věřící ze Žižkova a Zderazu, kteří společně vytvořili milou atmosféru. Program obohatily také Biblické písně Antonína Dvořáka, jež

dodaly celému odpolední slavnostní ráz.

V závěru sdíleli obyvatelé penzionu své dobré zkušenosti se službou CČSH ve společnosti. Jednak si pochvalovali přijetí a pobyt v penzionu, kde se nehledí na to, kdo je jakého vyznání. Jednak jsme slyšeli, jak přivedlo milé společenství do naší církve ženu z Ukrajiny.

Mgr. Zdeněk Břeň

XI. ročník kastellologické konference na Křivoklátě

V pátek 24. října 2025 se konal, ve spolupráci s Archeologickým ústavem AV ČR, Praha, v. v. i., Katedrou archeologie a Fakultou filozofickou Západočeské univerzity v Plzni, Národním památkovým ústavem - Správou státního hradu Křivoklát, Náboženskou obcí Církve československé husitské v Křivoklátě, Pražskou diecézí Církve československé husitské, Společností přátel starožitností a spolkem Hradu na Malši z. s., v prostorech hradu Křivoklát již XI. ročník kastellologické konference k počtě profesora PhDr. Tomáše Durdíka, DrSc.

Úvodní pobožnost k uctění jeho památky, a památky jeho dcery Ing. Anny Durdíkové, v hradní kapli sloužila vikářka Mgr. Růžena Adamová spolu s Mgr. Erikem Šilhavým. Následovalo krátké neformální společenské setkání spojené s vřele přijatým občerstvením.

Po něm přivítal účastníky konference kastelán hradu Křivoklát Mgr. Zdeněk Šinágl. Tři bloky mimořádně atraktivních přednášek seznámily přítomné s pozoruhodnými badatelskými výsledky referujících.

Letošním rokem tedy vstoupila křivoklátské konference do druhé desítky své existence. Její životaschopnost potvrzují i samostatné webové stránky a nově vzniklá Kniha abstraktů.

I v tomto roce organizátoři z celého srdce děkují všem spolupracujícím institucím, především kastelánovi hradu Křivoklát Mgr. Zdeňkovi Šináglovi a pražskému biskupovi Církve československé husitské docentu ThDr. Davidu Tonzarovi Th.D. za jejich dlouholetou podporu.

PhDr. Josef Hložek, Ph.D.

PhDr. Jana Koblřová

Ďáblická náboženská obec

Přednášky, bohoslužba se songy, výstavy, netradiční bohoslužby s prezentací výtvarného umění a další aktivity v Ďáblicích.

Městská část Praha-Ďáblice

Čirkev československá husitská

Ďábličti zpěváci vás zvou na

Benefiční
VÁNOČNÍ KONCERT

17. prosince 2025
Zahájení v 19:15
Sbor ČČSH, Ďáblická 80/75, Praha-Ďáblice

Speciální host
Alžběta Poláčková,
sólistka opery ND
Dále vystoupí Ďábličti zpěváci
a studenti hudebních oborů

Autorské čtení novináře a básníka Dušana Spáčila
Vernisáž obrazů Jany Šmardové Koulové
Setkání s autorem knihy Pohádky z Čimického háje Martinem Rezkem

Příspěvek 150 Kč, děti do 15 let + senioři 100 Kč
Výtěžek bude použit na obnovu farní zahrádky

Článek na akci související s nádhernými a sořadovými fotografiemi, zvukových a zvukových obrazových záznamů své osobě, foto-fotografie, zvukové a zvukové

Betlémské světlo

22. prosince 2025
od 16.30 do 18.00 hod.

Srdelně vás zveme
do modlitebny Církve
československé husitské,
abyste si mohli odnést
Betlémské světlo, které vám
přijede skauti ze SKAUT 6.8.V. Kbely,
ve spolupráci s Církví československou
husitskou a MC Praha - Ďáblice.

 Podlešova ČČSH - Ďáblická 80-80

Líbí se vám díla secese a symbolismu?

Prijmeme pozvání na přednášku
historika PhDr. Martina Jindry o
životě a díle sochaře Františka Bílky
(1872 – 1941).
V kavárně Vlna (Osinalická
26, Ďáblice) ve čtvrtek 22. května 2025 v 17.15 hodin.
(Výjevy předmětů Bílky vlna na Hradčanech v majetku GHMP)

Čirkev československá
husitská
Praha 8 – Ďáblice

Husův sbor v Plaňanech znovu promluvil krásou své doby

V Plaňanech se v roce 2025 završila další z etap projektu „Oživlá kulturní památka“ — jedna ze dvou významnějších kulturních a duchovních obnov posledních let v Plaňanech. Husův sbor Církve československé husitské, sídlící v bývalé synagoze z poloviny 19. století, prošel rozsáhlou obnovou interiéru, včetně kompletní opravy vnitřních omítek a nové výmalby. Po deseti-letích chátrání se tak znovu rozzářil prostor, který je nejen místem modlitby, ale i setkávání, koncertů a kulturního života městyse.

Historie a význam místa

Bývalá židovská synagoga byla v Plaňanech postavena v letech 1857 – 1864 a sloužila až do počátku 20. století židovské náboženské obci. Po roce 1926 přešla do užívání Církve československé husitské a stala se Husovým sborem – duchovním centrem náboženské obce. Stavba je cenným příkladem sakrální architektury 19. století s jednoduchými, ale působivými tvarovými prvky, které dodávají interiéru zvláštní klid a důstojnost. Po téměř sto šedesáti letech nepřetržitého užívání začal na interiéru výrazně hlodat zub času.

Průřez obnovou Husova sboru

Obnova Husova sboru v Plaňanech je dlouhodobým a systematickým procesem, který trvá již více než patnáct let. První práce začaly v roce 2008, kdy byla obnovena myšlenka postupné záchrany a oživení památky a byl realizován projekt „Spolkové a informační centrum v Plaňanech“. V roce 2010 začaly probíhat již sta-

vební práce a následovalo statické zajištění stavby, ošetření krovů a rekonstrukce věžičky.

Varhany se dočkaly rekonstrukce mezi roky 2011 a 2012 společně s výměnou el. rozvodů v přední části Husova sboru.

Rok 2013 byl rokem kompletní výměny střechy a opravy hromosvodu na Husově sboru. Práce byly realizovány i na budově sousední fary, a to opravou štítu fary, sanací odvodňovacího žlabu. Svého se dočkalo okolí fary a sboru. Byl zbudován bezbariérový vjezd do areálu, byla provedena oprava vstupní brány, oprava chodníků, montáž lavíček a osvětlení. Záměr se v té době rozšířil i o kulturní a komunitní aktivity – koncerty, výstavy a vzdělávací programy, které sbor otevíraly veřejnosti.

Další fáze oprav pokračovaly v letech 2015 – 2020, kdy se podařilo opravit celou severní stranu fary a položit novou střešní krytinu na polovině střechy.

Rok 2024 znamenal zahájení nejrozsáhlejší etapy – restaurování interiérových omítek a výmalby, které probíhalo po celý rok 2025. Tím se završila více než 17 letá snaha, jejímž cílem bylo nejen zachovat významnou kulturní památku, ale také z ní učinit znovu živé centrum duchovního a kulturního života v Plaňanech.

Stav před opravou interiéru Husova sboru

Před zahájením prací byl interiér sboru ve velmi špatném technickém stavu. Na stěnách a klenbách se objevovaly trhliny, vlhkost a odpadávající části omítek. Původní výmalba z 20. let minulého století byla z velké části setřená, znečištěná a překryta pozdějšími nátěry. Na několika místech se projevovalo zasolení zdiva a degradace materiálu. Sbor tak postupně ztrácel svůj estetický i duchovní rozměr, který byl s jeho historií úzce spjat.

Postup a průběh restaurátorských prací

Samotná obnova začala 1. února 2025 a trvala do konce září téhož roku. Práce probíhaly pod odborným vedením akademického sochaře Jarmila Plachého a jeho týmu, za dohledu technického dozoru investora Ing. Jindřicha Hofa. Součástí byla průběžná kontrola zástupců Národního památkového ústavu a odboru památkové péče města Kolín.

Úpravy zahrnovaly především:

- Kompletní sanaci a opravu omítek v rozsahu více než 400 m², včetně

doplnění chybějících částí, přespárování a rekonstrukce fabionů, koutů a hran (cca 350 běžných metrů)

- Zpevnění podkladových vrstev pomocí vápenných injektáží a ručního dobrušování přechodů mezi původní a novou omítkou
- Restaurátorskou obnovu výmalby v historických odstínech šedé, modré a hnědošedé, vytvořenou vápennými barvami podle původní ornamentiky z 20. let
- Dokončovací práce zahrnovaly opravy detailů, říms, soklů a přechodů mezi stěnami a klenbou, ošetření dřevěných prvků a úklid staveniště

Obnova probíhala tradičními metodami s použitím vápenných malt a pigmentů, které jsou šetrné k historickému zdivu. Po dokončení maleb se prostor znovu rozzářil původní barevností a klidem, který odpovídá duchovnímu charakteru stavby. Současně s interiérem proběhla i úprava okolí sboru – výsadba keřů, zlatice, růží a šeříků, které dotvářejí kultivovaný vzhled prostoru před vstupem.

Hospodaření s odpady a princip udržitelnosti

V průběhu stavebních a restaurátorských prací vzniklo několik tun tříděné stavební suti (cihly, omítky, malty), které byly v souladu se zákonem o odpadech řádně předány oprávněným subjektům. Část materiálu byla znovu využita přímo na stavbě. Projekt tak naplnil nejen kulturní a duchovní, ale i ekologický rozměr.

Financování projektu

Celkové náklady na obnovu interiéru Husova sboru dosáhly 2,87 milionu korun. Projekt byl financován z více zdrojů – zásadní podíl tvořila dotace z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP, výzva č. 70 – Kultura, památky a muzea, CLLD MAS Podlipansko), a to 1,9 milionu korun a podpora ze Středočeského fondu kultury a obnovy památek ve výši 367 000 Kč. Na realizaci se finančně podílel také městys Plaňany a Církev československá husitská – Pražská diecéze, oba po 315 000 Kč. Pražská diecéze zajistila i předfinancování projektu, které bylo postupně vraceno po připsání evropských dotací.

Administraci projektu zajišťovala Ing. Jana Holanová, technický dozor prováděl Ing. Jindřich Hof.

Výsledek a význam obnovy

Obnova interiéru Husova sboru znamená návrat důstojnosti a krásy tomtuto historickému místu. Nové omítky a výmalba dodaly prostoru světlo a čistotu, která z něj opět činí důstojné prostředí pro duchovní i kulturní život Plaňan. Sbor slouží nejen věřícím, ale také široké veřejnosti – pravidelně se zde konají koncerty, výstavy, Noc kostelů a další kulturní akce. Na snímcích je zachycen průběh restaurátorských prací i výsledný vzhled obnoveného interiéru.

Poděkování

Poděkování patří všem, kteří se na projektu podíleli – restaurátorům, tech-

nickému dozoru, projektové manažerce, představitelům městyse Plaňany, pražské diecéze a náboženské obce ČČSH Plaňany. Díky jejich práci a vzájemné spolupráci se podařilo obnovit dílo, které zůstává živou součástí kulturního dědictví i duchovního života obce.

Publicita projektu

Projekt, „Restaurování omítkových a barevných vrstev Husova sboru v Plaňanech – II. etapa“ byl realizován s finanční podporou Evropské unie z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP 2021–2027) v rámci výzvy č. 70 – Kultura, památky a muzea (CLLD MAS Podlipansko), Středočeského kraje – Středočeského fondu kultury a obnovy památek, rozpočtu městyse Plaňany a rozpočtu Církve československé husitské – pražské diecéze.

*Mgr. Martin S. Charvát
předseda rady starších NO ČČSH
v Plaňanech a starosta městyse
Plaňany*

Br. předsedovi a starostovi Mgr. Martinu S. Charvátovi patří velký dík, že se pustil nejen do opravy chrámu fyzického, ale i duchovního. Společně s ním a s duchovními kolínského vikariátu jsme mohli sloužit první bohoslužby s Večeří Páně v krásném opraveném sboru 21. 11. 2025. Bratře Martine, díky Ti a dobré další cesty za Kristem. Bůh Tě veď!

David Tonzar, biskup pražský

Srdečně zveme
na adventní bohoslužbu:

Kdy: čtvrtek 18. prosince od 16h.
Kde: Kostel Božího Spasitele

Lid, který chodil ve tmě, vidí veliké světlo Iz 9:1

 www.podborany.ccs Praha.cz

Husova 37, 441 01 Podbořany, GPS 50.2262914N, 13.4083339E, +code 6CG5+G8 Podbořany

Husův sbor
Církve československé husitské
vás srdečně zve na

ADVENTNÍ KONCERT

neděle 14. prosince 2025 od 14h.
kaple M. J. Husa na Peruci
ulice Palackého č.p. 300

Vystoupí Chrámový pěvecký sbor
náboženské obce Církve československé husitské
v Lounech pod vedením Ivany Derflerové.

Děkujeme Městysu Peruc
za finanční podporu této kulturně-spoločenské akce.

V náboženské obci Peruc proběhne
adventní koncert, který se bude konat
v neděli 14. prosince 2025 od 14 hod.
v kapli M. J. Husa na Peruci,
ul. Palackého 300.

Vystoupí Chrámový pěvecký sbor náboženské
obce Církve československé husitské v Lounech
pod vedením Mgr. Ivany Derflerové. Poděkování
za finanční příspěvek na pořádání této kulturní
akce patří městysu Peruc. Zváni jsou lidé dobré vůle.

Ing. Ivo Kraus

Advent je čas očekávání, ztišení a také drobných radostí, které nás postupně přibližují k Vánocům. Jednou z takových radostí může být společné výtvarné tvoření, ke kterému máme v naší náboženské obci blízko. S dětmi malujeme a tvoříme často, protože zaměstnané ruce jsou krásnou příležitostí k tomu si vyprávět příběhy.

Loni v adventu jsme s dětmi zkusili vyrobit malý betlém – děti s nadšením malovaly akrylovými barvami na vysoustružené dřevěné figurky. Každá postava nese jedinečný rukopis malého tvůrce, a tak tento náš betlém není dokonalý, ale je originální a hravý a je krásným svědectvím dětské radosti a víry.

Výtvarné a rukodělné práce totiž často otevírají prostor k zamyšlení, jaký se v předvánočním shonu jen těžko hledá. Když dítě trpělivě maluje svou figurku, radí se s dospělým ohledně výběru barvy a čeká, než zaschne první vrstva, vzniká

chvilu, v níž se člověk může zastavit, zamyslet a uvědomit si smysl toho, co vlastně chystáme. V těchto jednoduchých úkonech jako by se skrývala tichá meditace – je to možnost promýšlet příběh narození Ježíše i radost všech, kteří spěchali k jeslím, je pozdravit, bez velkých slov, nenápadně a v obyčejnosti.

Těšíme se, že letos budeme pokračovat – tentokrát se zaměříme na výrobu oveček, které doplní loňskou sadu postav. Děti si vyzkoušejí nové techniky práce a opět zažijí radost z toho, že se jejich dílo stane součástí vánoční výzdoby v našem kostele.

Věříme, že tvoření figurek by se mohlo stát v naší náboženské obci takovou malou adventní tradicí a postupně bychom si mohli vytvořit celou betlémskou krajinu. Snad naše betlémové dílo každý rok trochu povyroste, stejně tak jako společenství dětí a rodin, které jej budou tvořit.

Mgr. Anna Radová

Koncert – Pocta lidové písni

ke 165. výročí založení pěveckého sboru Hlahol Tábor a následná mše

– bohoslužba u Starokatolické církve v Táboře s ekumenickou účastí

O víkendu 18. – 19. října jsme uspořádali v tábořském divadle velkolepou oslavu 165 let našeho pěveckého sboru Hlahol Tábor koncertem POCTA LIDOVÉ PÍSNÍ spolu s folklórním souborem SPINEK Vnorovy a cimbálovou muzikou HROM.

Světili jsme také repliku nového praporu pěveckého sboru Hlahol Tábor – spolu s panem starostou Štěpánem Pavlíkem a kmotrou praporu hudební pedagožkou, autorkou mnoha knih nejen z hudební historie Ludmilou Eleonorou Peřinovou, materiál na nový prapor sehnala a rok vyšívala naše

farářka, která 6 let působila v Táboře, nyní v Benátkách nad Jizerou, Kamila Magdalena Lukasová.

PROGRAM:

1. část – Hlahol s dirigentkou Hanou Schlaferovou

Široký hluboký s tenorovým gemshornem ▶ Nad Myjavú vyšla hvězda ▶ Neťukej ▶ Dobrú noc, má milá ▶ Při Havraním mostku ▶ Láska opravdívá ▶ Na tom Bošileckým mostku ▶ Jedna je cestička k Táboru s doprovodem sopránové flétny a gemshornu ▶ A já sám ▶ Za naším huménkem ▶ Svěcení

nového praporu a společná modlitba Páně

2. část – Spinek Vnorovy s vedoucí Zdenou Macháčkovou a cimbálová muzika Hrom s primášem Martinem Kuchyňkou

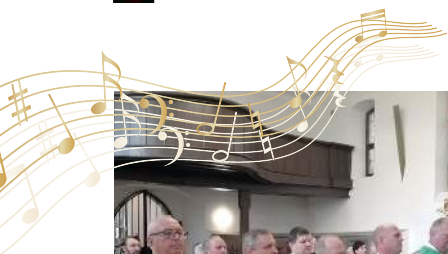
Svatba ▶ U muziky ▶ Koně ▶ Ženy zpívají ▶ Sečení trávy ▶ Vojenské písně

3. část – Hlahol a Spinek s cimbálovou muzikou Hrom

Důbravěnko zelená ▶ Dyž jsem šel z Táboru ▶ V dobrém sme sa sešli* + společný zpěv s obecnstvem

Píseň chápeme jako nositelku dávných poselství. Všudypřítomnou, provázející

naše dny všední i sváteční, hluboce terapeutickou. Je to ona, která i v našem současném přetechnizovaném světě probouzí naši schopnost naslouchání, vnímání jemných odstínů dění kolem nás, i v nás samotných. Ty prchavé okamžiky složené z pocitů, nálad a vyznání, která provázejí naši životní pouť. Byli a chválabohu, doposud jsou mezi námi tací, kteří to dokáží. Jím náleží pocta, kterou chceme v písních vzdát a chceme věřit, že se nikdy nenaplní slova Alberta

Einsteina: „Konec světa bude, až lidé přestanou zpívat.“

A zpívalo se také následující večer, tančilo, slavilo, a pak i v neděli ráno

při krojované ekumenické bohoslužbě, které se u Církve starokatolické v Táboře účastnili evangelíci, římskokatolíci, husité i pravoslavní ☺.

Kéž Bůh milý žehná takovýmto počínům i nadále!

(Fota a videa pořídila paní Eva Ryantová, maminka členky Hlaholu houslistky a sopranistky Aničky.)

– za všechny zúčastněné vám žehná
Mgr. Kamila Magdalena Lukasová

Sen Noci štědrovečerní a bílý kamínek

Jaký je Bůh dnes večer?

V lidské podobě nebude nebezpečný.

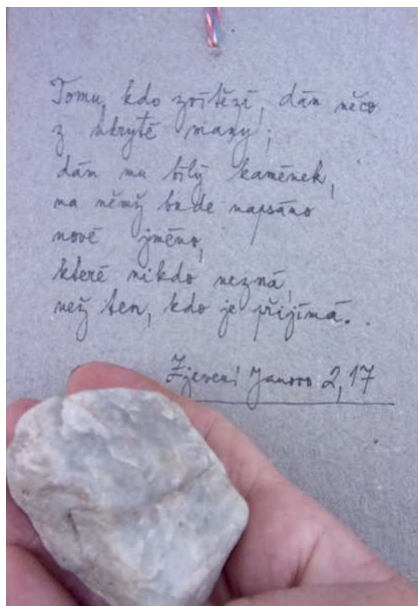
Jedinou jeho zbraní a řečí je láska.

Až se kamenný žlab chléva změní v jeho hrob, nejdůležitější nebude to, co říkal, ale co udělal.

Ježíš bude uzdravením nemocných, útěchou zarmoucených, záchranou ztracených, zkrátka chudým spasitelem chudých. Jen chudí mu porozumí, jedni z nejchudších – pastýři – jako první se o Něm dozvědí a klečí u jeho jeslí. Jsou to lidé, kteří nežijí v domech, kde by mohli hromadit věci. Jejich střechem je samotné nebe. Jsou předobrazem toho, který bude chudší než ptáci v oblacích i polní zvěř – sám nebude mít, kde hlavu složit, nazve se pastýřem dobrým, který ponese ovce na ramenou, bude s nimi sdílet svůj život, a jednou jej za ně dokonce i vydá.

A nebeské zástupy chválí Boha, neboť od toho času si všichni můžeme být jistí, že vtělení Boha je zároveň vykoupěním člověka.

Jednou, spolu s pastýři, každý z nás objeví, že navzdory všemu tomu, co máme, jsme vlastně stejně chudí jako pastýři z betlémských kopců a jen tak se radost pro všechny lid týká i nás. A je nám

dáno zažít, že jsme milováni, protože jsme Boží láskou na Zem utkáni.

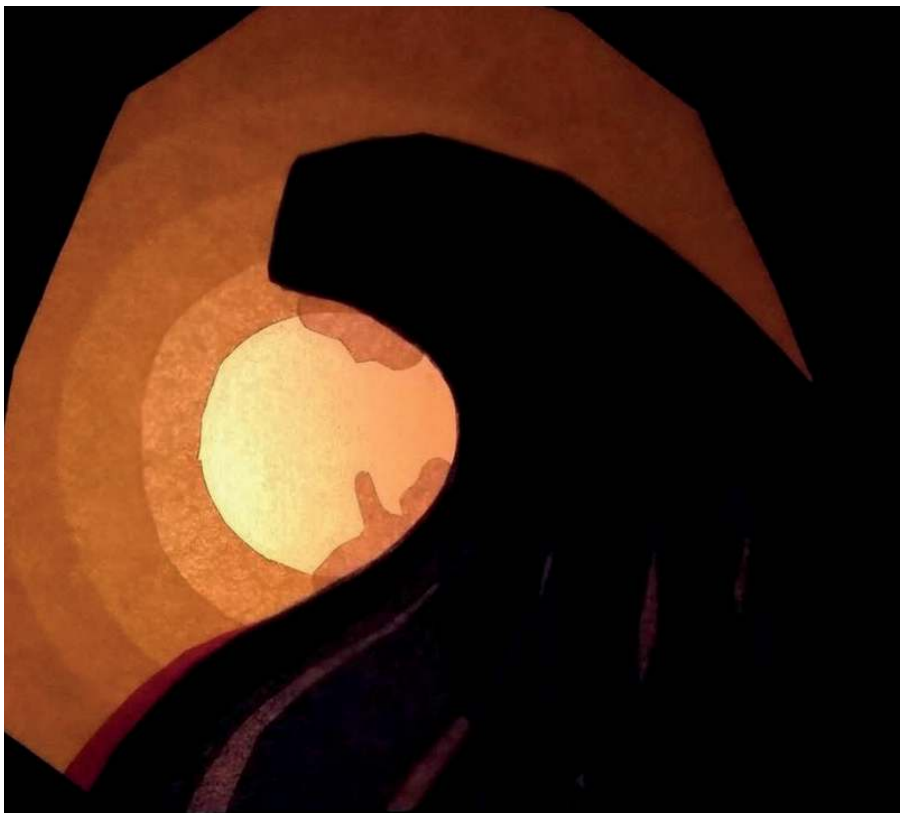
Každý z nás je totiž dcerou či synem Božím.

Je pouze důležité, abychom se opravdu stali těmi, kterými už dávno jsme.

Přeji Ti – Vám, aby se Bůh zjevil světu skrze každého z nás.

Boží ochranu a jeho blízkost v novém roce 2026 a stále!

*Kamila Magdalena Lukasová,
Benátky n. Jizerou*

NARODIL SE KRISTUS PÁN

Píseň z Jistebnického kancionálu 1420, první 4 sloky, ostatní z 19. století

1. Narodil se Kristus Pán, veselme sie – z ruože kvietek vykvet nás, radujme sie.
Ref.: Z života čistého, z rodu královského, nám, nám narodil sie.
2. Jenž prorokován jest, veselme sie – ten na svět poslán jest, radujme sie. Ref.:
3. Člověčenstvie naše, veselme sie – ráčil vzíti na sie, radujme sie. Ref.:
4. Goliáš oblúpen, veselme sie – človek jest vykúpen, radujme sie. Ref.:
5. Boží Syn se vtělil, veselme se – aby hříšné spasil, radujme se. Ref.:
6. Chudý s námi bydlel, veselme se – zimu, bídu trpěl, radujme se. Ref.:
7. Pánem jsa všech pánů, veselme se – snášel pro nás hanu, radujme se. Ref.:
8. Z nebe na zem sstoupil, veselme se – aby nás vykoupil, radujme se. Ref.:
9. Ponížení přijal, veselme se – by nám nebe získal, radujme se. Ref.:
10. Syn jsa Boha Otce, veselme s – dán jest zemské Matce, radujme se. Ref.:

Ohlédnutí v časnosti – výhled do budoucnosti

Prvního listopadu 1979 jsem po ukončení studií na Husově bohoslovecké fakultě začala vykonávat svoji duchovenskou službu. Stalo se tak v Hostivici u Prahy, kde jsem byla ustanovena jako farářka. V tomto čase jsem tu zároveň sloužila i svou primici a při vzpomínkové bohoslužbě děkovala spolu s ostatními věřícími za život našich nejbližších, které si už Pán povolal k sobě na věčnost.

Na Hostivici vzpomínám velmi ráda, s láskou a vděčností; zvláště na ty věrné, kteří se pravidelně zúčastňovali našich setkání s Pánem. Působila jsem zde pouze rok a čtvrt, ale ve své mysli a v srdci mám zapsány nezapomenutelné vzpomínky. Žili tu milí, vzácní, opravdoví a skromní lidé. Za jasného, energického a zároveň citlivého doprovodu sestry varhanice a jedné znamenité, výborné zpěvačky, všichni společně pěli písně chval a upřímně volali k Pánu své modlitby. Jejich přičiněním byl nedělní den vždy velkým dnem svátečním. Byli jsme si tak navzájem duchovní pomocí, posilou a oporou.

Když jsem koncem ledna 1981 odcházela do jiné náboženské obce, bylo nám při loučení hodně smutno. Výhodou pro mne bylo mládí, které se lépe přizpůsobuje okolnostem a s nadějí vyhlíží očekávané budoucí. Někteří z původní obce si přáli, abych je vyprovodila

na poslední cestě, i když už jsem v Hostivici nepůsobila.

Nechce se věřit, že od té doby uplynulo plných 46 let. – Však milí, vzácní a opravdoví lidé jsou všude, kde jejich srdce hoří láskou pro Pána a své bližní. Všechny zúčastněné to pozvedá z každodenní všednosti a duchovní spatřuje smysl svého poslání!

Shodou okolností jsem letos byla oslovena Pohřební službou Jeřábek v Kolíně, a to přes internet i osobně. Začátkem října mne na faře navštívil jednatel této firmy – pan Martin Blaško – s návrhem, abych vykonala v obřadní síni na hřbitově v Čáslavi „Dušičkovou vzpomínkovou slavnost.“ Byla plánovaná na sobotu 1. listopadu 2025 odpoledne a měla se tu rovněž konat poprvé; tedy jakási zdejší „primice“.

Oslovení panem Blaškem bylo pro mne ctí. Vnitřně jsem prožívala zvláštní radost a potěšení; vždyť je to přece mé hlavní poslání! Oslovovat druhé v základní mezní lidské situaci a přivádět je ke Kristu je z veškeré mé činnosti to nejdůležitější! – Tedy nejen děkovat za ty, co tu s námi prožili menší či větší část života, ale s pomocí Boží vlít přítomným do srdce nehynoucí nadějí, že lidskou smrtí život nekončí, ba právě naopak. Ten pravý cíl – život věčný,

pro něhož jsme byli stvořeni a k němuž zde máme směřovat – teprve začíná.

Hlavou mi blesklo, že se sice jedná o jinou diecézi, ale nežijeme přece už v čase totality, kdy jsme museli dopředu hlásit „každý svůj pohyb“, jinak nastala perzekuce.

Slovo dalo slovo a letos 1. listopadu jsem v Čáslavi prožila opravdu hlubokou vnitřní radost. Nevěděla jsem přesně, kdo se vzpomínkové slavnosti zúčastní. Snažila jsem se proto oslovit věřící i nevěřící. – Asi tak, jako v krátkosti

pišeme svá duchovní zamyšlení do našich městských Zpravodajů. – Ze vzájemných pohledů, milých úsměvů i slůvka „děkujeme“ se dalo vyčíst vše vyřčené i nevyřčené. Modlitba Páně zněla obřadní síní ode všech jako jedním hlasem.

Děkuji Pánu Bohu, panu Martinu Blaškovi i všem, s nimiž jsem se v Čáslavi setkala za sdílenou upřímnou vnitřní radost a povzbuzení. Dalo mi sílu do další služby, která v Pánu není marná!

ThMgr. Krasava Machová

DUŠIČKOVÁ VZPOMÍNKOVÁ SLAVNOST

Obřadní síň na hřbitově v Čáslavi – sobota – 1. listopadu 2025 v 15 hodin. Čtení z Písma svatého: SZ kniha Kazatel: ČASNOST A VĚČNOST – Všechno má svůj čas: „Všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas:

Je čas rození i čas umírání, čas sázet i čas trhat; Je čas plakat i čas se smát, čas truchlit i čas se radovat (poskakovat); Je čas objímat i čas objímání zanechat; je čas hledat i čas ztrácet, Čas mlčet i čas mluvit; čas boje i čas pokoje. (Kazatel 3, 1. 2. 4.5b.6a.7b.8b)

(a Pán Ježíš nás chce povzbudit)

„Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, živ bude. A každý, kdo žije a věří ve mne, nezemře na věky.“ (Jan 11, 25.26)

„Chvála buď Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista.“ (1. Korintským 15, 57)

(a naše vyznání)

„Nauč nás počítat naše dny – Pane – ať získáme moudrost (ve svá) srdce.“ (Žalm 90, 12)

Vázení a milí přítomní, drazí a milí – sestry a bratři – ve víře v našeho společného Pána a Spasitele Ježíše Krista,

žijeme v podnebném pásmu, kde rozlišujeme čtvero ročních období. Podobně i v našem lidském životě prožíváme změny: od počátečního zrození až po ukončení našeho pozemského putování touto časností a loučení se se životem, na který jsme zde byli zvyklí; jednoduše řečeno: od kolébky až po hrob (ke smrti). – Tak jako u každého člověka probíhá jeho osud svým zvláštním originálním způsobem, stejně to bývá i s koncem jeho žití na této zemi.

Nastal podzimní čas. Krásné, často až příliš horké letní dny pominuly, to tam je i příjemné babí léto a pokud slunce ozařuje podzimní přírodu ukládající se k zimnímu spánku, prožíváme v duši zvláštní hřejivé potěšení a vzpo-

mínky na dny odpočinku o prázdninách a dovolených.

List po listu mění svou barvu, dokonce i zkrásní duhovými barvami – a nakonec opadává a hyne. Tak i člověk, je-li mu dáno prožít všechna údobí života, svými zkušenostmi a věkem zvláštně vnitřně zkrásní. Jeho charakter a duševní hodnoty jsou více zřetelné (zřejmé), stávají se jasnější, vyzařují z každého člověka jedinečné světlo a okrašlují tak jeho postupně chátrající tělesnou schránku. Písmo výstižně praví: „Ač navenek hyneme, vnitřně se den ze dne obnovujeme.“ (2. Korintským 4, 16) – Nakonec i člověk nejen uvadá, ale jeho žití se uzavírá. – List po listu opadává, člověk jeden po druhém odchází, a to nadobro, na druhý břeh, za obzor našeho času – na věčnost.

A podle toho, jak jsme vnitřně naladěni, co vyznáváme a jaké máme přesvědčení, chápeme i poslední věci člověka. Jako farářka, věřící v jednoho trojjedineho osobního Boha a Jeho Syna Ježíše Krista a Ducha svatého, vám – vážení a milí přítomní – nemohu svědčit o ničem jiném, než že naším skolem či tělesnou smrtí život nekončí. Není to jen ta poslední závěrečná tečka za vším, co jsme zde prožili. Není to odchod do prázdna či do nicoty s vědomím, že vše zde prožité bylo zbytečné a bude zapomenuté. Náš skolem je pouhý přechod do jiné, nám dosud neznámé dimenze. My, kteří dosud v tomto životě setrváváme, s ní nemáme osobní zkušenost, a proto se bojíme o životy své i našich drahých, s nimiž sdílíme své dny na této zemi.

Dnes jsme se sešli k našemu zamyšlení a rozjímání ze dvou důvodů. Jednak chceme uctít památku všech těch, s nimiž jsme zde žili a navzájem se milovali, ale naše cesty se rozešly, protože byli odvoláni a svíce jejich vezdejšího života dohořela. Předali nám – dosud žijícím – pochodeň života, abychom ve všem dobrém, co zde konali, pokračovali dál a hodnoty dobra, pravdy a lásky předávali budoucím pokolením a generacím. Mnoho jich bylo před námi a mnoho jich zajisté bude i po nás. Některá místa posledního odpočinku nesou známý nápis: Co jste vy, byli jsme i my. A co jsme my, budete i vy. – To je drtivé, jednoznačné vyjádření o naší lidské konečnosti, hledíme-li na svět a dění v něm pouze svými lidskýma očima.

A nyní se dostáváme k tomu druhému důvodu našeho setkání (shromáždění). V křesťanské víře vidíme dál, více a hlouběji. Otevírá se nám i vnitřní duchovní zrak a jsme zaplaveni ne pouhým steskem, žalem a smutkem nad ztrátou svých blízkých, ale jsme potěšováni především vědomím hluboké, vřelé a opravdové vděčnosti našemu Stvořiteli. Neboť v křesťanské víře děkujeme především Pánu Bohu za vzácný dar života svých drahých a samozřejmě i za ten svůj. – Vždyť oči, které se dívají naději, vidí dál. Oči, které se dívají láskou, vidí hlouběji a oči, které se dívají vírou, vidí všechno v jiném světle.

Ano. Není to samozřejmé, že jsme se narodili, že jsme v určitý čas spatřili světlo tohoto světa. Je to obrovská, nepředstavitelná výhra, kterou každému z nás

Bůh daroval (dal) a touží po tom, abychom svůj život co nejvíce rozhojnili, naplnili a učinili ho bohatý a krásný. – V televizních reklamách jsme nabádáni, abychom sázeli a vyhráli co největší jackpot či rentu, bohatství obnášející až stovky miliónů korun. – Ale co je to za výhru oproti daru života a s ním i daru zdraví, lásky a hezkých, přátelských mezilidských vztahů!? Ten velký jackpot jsme obrazně řečeno získali od Pána Boha právě v daru svého života a největší jackpot očekáváme v naplnění věčného života u svého Otce v nebesích v Jeho Božím království. Tam, kde je vše už jen (pouze) krásné, dokonalé, bez nářku a žalu, bez zoufalství a bolesti, jak je psáno v Písmu svatém – v Knize knih – v závěrečné knize Bible ve Zjevení Janově: „*To jsou ti, kteří přišli z velikého soužení... Proto jsou před trůnem Božím a slouží mu v jeho chrámě dnem i nocí; a ten, který sedí na trůnu, bude jim záštitou. Již nebudou hladovět ani žíznit, ani slunce nebo jiný žár jim neublíží, neboť Beránek, který je před trůnem, je bude pást a povede je k pramenům vod života. A Bůh jim setře každou slzu s očí.*“ (Zjevení 7, 14b – 17)

Neboť: „*Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují...*“ (1. Korintským 2, 9)

S vděčností a láskou tedy pamatujeme na své drahé zesnulé a uctivejme (ctěme) jejich památku nejen v den jejich svátku – Svátku všech zesnulých – který v občanském kalendáři máme uveden jako „Památku zesnulých“.

Na závěr pak – v této chvíli na počátku měsíce listopadu – myslíme také na své vlastní životy. Na to, jak své pozemské dny naplňujeme, zamysleme se nad tím, co každému z nás chybí k dokonalosti a lepšímu, spokojenějšímu žití, které nám Pán Bůh ze své neskonale lásky daroval; ve vnitřním usebrání a v pokoře pohledme na sebe očima našeho Pána a Spasitele, jedinečného Mistra a Učitele, Božího Syna Ježíše Krista – našeho Zachránce a Spasitele, který nás chce takto oslovit: „*Ke každému, kdo se ke mně přiznává před lidmi, k tomu se i já přiznám před svým Otcem v nebi; kdo mě však zapře před lidmi, toho i já zapřu před svým Otcem v nebi.*“ (Matouš 10, 32-33)

Hledejme to, co nás přesahuje, převyšuje; to, co dává našemu žití pravou hodnotu a smysl. Budeme-li hledět vzhůru

a ve svých modlitbách nejprve děkovat a pak prosit, nalezneme mnohem více radosti, štěstí a spokojenosti už zde na zemi. Náš vezdejší život je přípravou na život, který teprve očekáváme. Sice ho ještě nevidíme, ale Bůh nám dává jasné zaslíbení: „... *hleďte to, co je nad vámi...* K tomu *směřujte, a ne k pozemským věcem.*“ (Koloským 3, 1) Upínejme tedy svůj pohled – obrazně řečeno – vzhůru k nebeským výšinám! Neklesejme na mysl! „... *i když navenek hyneme, vnitřně se den ze dne obnovujeme. Toto krátké a lehké soužení působí přenesmírnou váhu věčné slávy nám, kteří nehledíme k viditelnému, nýbrž k neviditelnému.* (Neboť) *Viditelné je dočasné, neviditelné však věčné.*“ (2. Korintským 4, 16 – 18)

Tam, u Pána na věčnosti, se máme jednoho dne opět společně sejít. Jednak se setkat se svými blízkými, kteří mají stálé místo v našich srdcích, a jednak patřit tváří v tvář na svého Pána, v Jehož knize života jsou zapsáni všichni Jeho věrní. On nás svou převzácnou obětí na kříži vykoupil k životu věčnému.

V upřímném a pokorném rozjímání (zamyšlení) prosme tedy se žalmistou: „*Nauč nás počítat naše dny – Pane – ať získáme moudrost (ve své) srdce.*“ (Žalm 90, 12)

A m e n

ThMgr. K. Machová

Cesta k naplnění dávného snu

Psal se rok 1986. Úspěšně jsem dokončila střední zdravotnickou školu a nastoupila do nemocnice v hlavním městě jako sestřička Magdaléna na interním oddělení. Už ve škole mě nejvíc inspirovala naše učitelka Jana, která nás vedla k maturitnímu předmětu – Teorii ošetřování. Byla přísná, ale spravedlivá. Svým přístupem nás naučila nejen potřebné vědomosti, ale i odolnosti a připravenosti na každodenní situace – pracovní i osobní.

Obdivovala jsem její klid, nadhled a víru v nás. Často říkávala, že z nás udělá ty nejlepší sestřičky – a měla pravdu. Náš ročník byl tehdy vyhlášen jako jeden z nejúspěšnějších za poslední léta. Na maturitním plese měla takovou radost, že si s námi začala tykat. Tím se nám všem zapsala hluboko do srdcí.

Tehdy se zrodil můj sen – stát se jednou jako ona. Předávat dál to, co nás naučila. Jenže život měl jiné plány. Krátce poté jsem se stala maminkou, a i když jsem na svůj sen nikdy nezapomněla, dostal se na čas do pozadí. Ještě jsem stihla paní Janu navštívit a poděkovat jí. Bohužel brzy poté nečekaně zemřela. Od té doby uplynulo 38 let, během nichž jsem se snažila vykonávat svou práci sestřičky vždy jen co nejlépe – i na její památku.

V roce 2020, kdy celý svět zasáhl covid, jsem se rozhodla udělat zásadní krok, na který jsem dlouho i vzhledem ke svému věku už téměř ztratila odvahu.

Přihlásila jsem se na vysokou školu, abych si přece jen splnila svůj dávný sen – učit ošetřovatelství a zdravotnictví. Byla jsem přijata a začala studovat, i když to v době pandemie nebylo jednoduché. Část výuky probíhala prezenčně, část online, a já studovala zároveň vyšší i vysokou školu. Bylo to náročné, ale měla jsem velkou podporu především od paní zástupkyně ředitele VOŠ Renaty Velískové i pana ředitele detaš. pracoviště VŠ sv. Alžběty, doc. ThDr. Davida Tonzara, za což jim patří můj velký dík.

Po třech letech jsem úspěšně dokončila bakalářské studium i vyšší odbornou školu a pokračovala dál v magisterském studiu, které jsem letos v září završila. A právě tehdy přišla nabídka, která mě dojala – oslovilo mě studijní oddělení s prosbou, zda bych nezačala přednášet dva předměty z oboru zdravotnictví. Nedokázala jsem odmítnout.

A tak se skoro po čtyřiceti letech můj dávný sen stal skutečností. Cítím za tím nejen štěstí, ale i pokoru – protože vím, že všechno má svůj čas. Ať už v životě stihneme cokoli, nejdůležitější je zkusit to. Nikdy není pozdě uskutečnit to, co v nás kdysi dávnou zažehlo jiskru.

Mgr. Magdaléna Laláková

Biblická poezie a biblické aforismy v Karlíně

Na pořad s tímto velmi zajímavým názvem plus s příslibem čtení z oboustranné knihy dvou autorů Vladimíra Josefa Dvořáka a Pavla Kosorina jsme se těšili v Karlíně už od jara (a oni se těšili na nás). Nakonec se z toho stala první poprázdňinová akce. Pořadatelé autorského čtení byli: Literární dramatický klub Dialog na cestě, Pražský klub spisovatelů Obce spisovatelů, Rada Obce spisovatelů a NO ČCSH v Karlíně. Jejich jménem jsme přivítaly oba autory my moderátorky: Markéta Hlasivcová a Květoslava Salmonová.

Vladimír Josef Dvořák, básník, spisovatel, výtvarník, konzultant a seniorský kouč pro mentoring a v neposlední řadě jáhen Pravoslavné církve pro Česko a Slovensko přijel z Litoměřic. Z jihomoravských Šakvic dorazil Pavel Kosorin, spisovatel, publicista, maratonský běžec, ředitel Food Waste Institutu a Potravinové banky pro Brno a Jihomoravský kraj.

Dále jsme uvítaly, dr. Hanu Tonzarovou a varhaníka Blahoslava Rataje, v jejichž podání měly zaznít Biblické písně A. Dvořáka jako hudební doprovod k vyprávění našich hostů.

Na začátku jsme uvedly krátké curriculum vitae obou autorů, z nichž si publikum udělalo obrázek, jak významné, vpravdě renesanční osobnosti nás navštívily, neboť šire jejich zaměření, rozsahu činností a pracovních aktivit je obdivuhodná. Potom jsme se již společně s autory věnovali knize. Zajímalo nás, jak se zrodil nápad na oboustran-

nou knihu, jak dlouho se znají, jak se jim spolupracuje, zvláště, když bydlí od sebe stovky kilometrů. Překvapivá byla pro nás informace, že se znají asi 30 let, ale ze začátku spolupracovali pouze přes počítač. A osobně se sešli až při práci na této knize před několika lety.

Následovala „malá ochutnávka“ veršů a aforismů, jež jsme si vybrali, v podání nás moderátorek. Oba hosté náš výkon se zájmem sledovali, neboť byli zvědaví, jak cizí interpreti uchopí jejich dílo. Mají totiž ke svým aforismům a básním často velmi niterný vztah. Některé byly napsány již v 80. letech

minulého století a velmi často reflektují osobní situaci tvůrců a společenské dění v době jejich vzniku. O tom jsme se všichni přesvědčili, když jsme my moderátorky předaly po zbytek večera prostor oběma autorům, kteří předčítali ukázky ze své tvorby a provázeli je slovem. Byl to opravdu povznášející zážitek. Každý z nás si mohl najít text, který ho mimořádně oslovil. Knihy, které autoři přinesli s sebou, byly okamžitě rozebrány. Kniha se nám velmi líbila jak po obsahové, tak po výtvarné stránce, které se ujal jeden z tvůrců Vladimír Josef Dvořák. Jeho obrazy inspirované pravoslavnou ikonografií vyrůstají jakoby mimoděk z krásy slov a souzní s nimi.

Diváci mohli jeho obrazy též obdivovat i na malé výstavě, která byla improvizovaně instalována v prostorech kaple.

Zážitek z poezie a příjemné atmosféry byl ještě umocněn zpěvem Dvořákových Biblických písní v podání Hany Tonzarové za doprovodu Blahoslava Rataje.

Ještě dlouho po skončení oficiální části se mnozí z publika zdrželi, aby si mohli popovídat s oběma hosty a vyměnit si mezi sebou dojmy z uplynulého večera.

Pořad na video natáčel Václav Strachota, po redakčním zpracování jej naleznete na Dialog na cestě (kanál na videotéce YouTube): <https://www.youtube.com/@dialognaceste4915/videos>

Autorem fotografií je Tomáš Novák.

*Za Dialog na cestě Markéta Hlasivcová
a Květoslava Salmonová*

Vánoce Štěpána Raka

Pro mne jsou nejranější zážitky z Vánoc spojeny s kouzelnými obrázky Josefa Lady. Pamatuju si, že když jsem prvně uviděl Ladovy Vánoce, tak se tyhle působivé kresbičky dostaly do vůbec nejintimnějších příbytečků mé dětské dušičky. Rozehrály úžasně mou fantazii. Vzbouřily dětskou obrazotvornost. Ta planula a vybavovala si tisíce variant. Stále jsem toužil po tom, abych do Ladova vánočního obrázku mohl vejít, směl se stát jedním z těch kluků, kteří jdou po sněhu a nahlédnout do osvětlených okének v domečku pod kostelíčkem. Ladův obrázek jsem si zpersonifikoval, jak to tak dětská představivost umí, že mě až bolestně trápilo, že do těch okýnek nevidím a proč Lada nenamaloval, jak vypadá světnička uvnitř domku. Chtěl jsem také na okamžik zahlédnout to, co spatří za okny malý klučik na obrázku, toužil jsem vidět dovnitř do místnosti s ním. Přál jsem si, abych to prožil s tím chlapcem, a bylo mi líto, že ví, jaké to je ve světničce a já ne. To je zvláštní a nejranější vzpomínka, co vůbec mám. Obrazotvornost je člověk sám a svět, jak jej vidí obrazotvornost, je světem trvalým. Zachvíváme se poznáním a jsme utvořeni tisícem emocí.

Po této první vzpomínce následuje druhá, ale ne z domova. Týká se prožitku u tety a strýčka Rakových, kde byla i má sestřenice Libuše a bratranec Miloš. Byl jsem „maličkatataniničský“ klučiček. Podle fotografie si myslím, že mi byly asi tři nebo čtyři roky. A já si pamatuju na onu téměř Ladovskou atmosféru u nich. Protože takhle nějak jsem si podle malířova obrázku představoval, co bych – být ten kluk na obrázku – v tom osvětleném okýnku uviděl. V pokoji u příbuzných stál nádherný rozzářený vánoční stromeček, přesně pravidelný, se skutečnými zářícími svíčkami a skutečnými prskavkami, to byly ještě tehdejší prskavky, dávné, ty, které doopravdy prskaly. A přišel onen magický okamžik, ze kterého jsem byl, jako každé dítě, úplně „vytřeštěný“ v tom nejlepší smyslu, když jsme vešli do pokoje po zacinkání zvonečku. Co jsem dostal, si nepamatuju, ale vybavuje se mi přesně jeden okamžik. Strýček Rak, který byl ředitelem gymnázia, mi tenkrát řekl: „Tak a teď si smíš zahrát na klavír.“ Tento okamžik, že jsem se směl dotknout vytouženého klavíru, který býval jindy zavřený, a nesměl jsem na něj sáhnout, jen jsem si o něm snil, splnil o těch Vánocích můj vel-

ký dětský sen. Poprvé v životě jsem si směl zahrát na klavír. To byl pro mne zážitek, který zřejmě předznamenal celý můj život. Ne, že bych na ten klavír něco rozumného zahrál, ale dotyk s ním, že svým prstem vytvářím zvuk, ve mně symbolizoval cosi jako splněnou touhu, kterou jsem cítil při pohledu na onen Ladův obrázek. Stal jsem se tím malým klukem, který nahlíží do tajemného okna. Nahlédl jsem do okna neznámé světnice skrze svůj prst, který kontaktoval klávesu. Klávesa kontaktovala strunu, struna se rozezněla v mém srdci a najednou jsem pocítil uspokojení, které jsem do té doby neznal.

Další dva zážitky mám už z domova. Pamatuji si jeden neuvěřitelný okamžik, který byl asi tak stejně neuvěřitelný pro mé rodiče. Mívali jsme stromeček v ložnici mých rodičů, kde visely staré pendlovky. Teď už jsou jinde. Pendlovky měly dole na dřevěném zakončení černý pruh. Nevím proč, z jakého důvodu, když jsem spal u rodičů, kdykoliv jsem se na ten černý pruh podíval, tak jsem se strašně bál. Měl jsem z něj panickou hrůzu a nevěděl jsem proč. Dnes, když se na ten pruh podívám, tak to nechápu, ale tenkrát jsem to chápal. Nějakým způsobem jsem se v dětské fantazii do černého pruhu ponořil, a ten mě uchvacoval a odnášel někam na jakousi tajemnou planetu, kde to bylo strašidelné a hrozné, kde jsem byl sám a byla tam zima. Zachumlal jsem se k rodičům pod peřinu a oni mi říkali: „Neboj se, Štěpánku, čeho se bojíš, vždyť tam nic není, to je jenom černý proužek na hodínách.“ Ve mně to ale zůstalo zakousnuto strašně hluboce. A v téhle ložnici jsme mívali stromeček. Bylo mi šest nebo sedm

let a s přítelem Ferdou Löffelmannem jsme se úplně zbláznili do sbírání nálepek od zápalek. Tenkrát se tu objevily takové ty sirky západního typu „Safety match“ a podobně, s anglickými nápisy. Táta byl někde na služební cestě a slíbil mi, že mi přiveze cizí nálepky, že mi je zkrátka Ježíšek dá. To už bylo jedno, že jsem věděl, že táta je někde shání, ale já věřím i dnes na Ježíška a vím, že to udělal on.

Věřím na Ježíška, vnímám nádherný obraz darujícího, který se obětoval za nás všechny. Jako dítě jsem tomu nerozuměl, nechápal jsem to, vnímal jsem to spíše intuitivně, citem a obrazotvorností. O ní výstižně W. B. Yeats říká: „Obrazotvornost nás odděluje od smrtelnosti nesmrtelnosti krásy a poutá nás navzájem k sobě, otevírajíc tajné brány všech srdcí.“ Týž autor obrazotvornost ještě nazývá „vyzařováním božství“ v nás. Už jen jméno Ježíšek odmalička ve mně rozvibrovalo něco neuvěřitelně krásného, čemu jsem strašně moc a moc věřil a k čemu jsem se uchyloval, když mi bylo špatně, byl jsem smutný, nebo sám. Věřil jsem, že když si budu přát, abych nebyl sám nebo abych nebyl smutný, tak mi to třeba na Vánoce Ježíšek pod stromeček splní. Věřím na něj v určité podobě stále. Takže jsem věděl, že to stejně bude Ježíšek, kdo mi osvobození od smutku a samoty daruje pod stromeček. Pamatuju se nikoliv především na Štědrý večer, kdy jsem vytoužené a vysněné zahraniční nálepky dostal. Nikdy, do smrti, nezapomenu na poslední noc před svatvečerem, protože to byla noc probdělá a protoužená. Převaloval jsem se na jednu a pak na druhou stranu, pořád jsem chodil čůrat a pít, protože jsem

nemohl spát. Vysnil jsem si něco tak neuvěřitelného, co pod stromčkem bude, že žádná skutečnost to nemohla překonat. Večeřeli jsme vždycky před rozdáváním dárečků. Nakonec, když přišel toužebně očekávaný okamžik, tak už jsem nemohl napětím ani dojíst rybí polévku.

Při tom jsem nebyl přejedený, protože čekání na večer bylo vždycky spojeno s obřadem. Ten spočíval v tom, že se nesmělo nic obědvat, aby člověk uviděl zlaté prasátko. Dneska už vím a tušil jsem to možná i tenkrát, že maminka mě schválně vzala do sklepa, kde byla tma a tatínek někam do temnoty posvítíl baterkou. Ale samozřejmě jsem uvěřil, že to je zlaté prasátko a věřím tomu dodneska. Ono to zlaté prasátko, byť tam tatínek svítil na zeď, bylo v té tatínkovské a maminkovské dobrotě, bylo přítomné v jejich lásce, takže se ve sklepe skutečně ukázalo a já jsem se ho dočkal. Ale pak jsem nemohl pořádně jíst, protože to byl zážitek, na který se nedá vůbec zapomenout. Po večeři zacínkal zvoneček. Prudce jsem vyrazil a zakopl o koberec. Rozbil jsem si koleno, ale to mi vůbec nevadilo. Letěl jsem ke stromku a při nádherném světle svíček a záři prskavek jsem uviděl vytoužený balíček. Byly v něm skutečně nádherné nálepky, i některé voskované, což byla největší vzácnost. Některé pocházely z Afriky, jiné z Ameriky. Nevím, jak se je tatínkovi podařilo sehnat, co musel všechno kvůli tomu udělat, ale věřil jsem a věřím do dneška, že mu Ježíšek pomohl, aby nálepky pro mne sehnal. A zkrátka: ty nálepky mám dodnes. Jakmile se na ně podívám, tak se vrátím

do dávného okamžiku, vibruje ve mně znovu ono láskyplné a nedočkavé očekávání, prosycené neuvěřitelným světlem.

Tam jsem pochopil, že Láska je Světlo, které se nedá ničím uhasit, nedá se ničím zatemnit. A že naopak je to ono Světlo, o kterém říká Komenský, že „S temnotami není třeba bojovat, stačí, když se přinese světlo a ony zmizí samy sebou“. Takže toto světlo lásky, které je spojeno u mne (a nemyslím si, že jenom u mne), s Vánoce, skutečně prosvěcuje temnoty a rozpouští je. A když si člověk v sobě tohle uchovává a uchová, tak dokáže temnoty rozpouštět a nikoliv proti nim bojovat, protože boj vyvolává odvetu, akce reakci, tlak vyvolává protitlak. A tak mě Vánoce učily a učí trpělivosti, těšení se na něco bez tlaku, bez deprese, a myslím si, že asi to je to nejkrásnější. I když dnes mám svoje vlastní děti a jsou to už velcí kluci (Matějovi je jednadvacet, Štěpánovi bude dvacet), stejně každé Vánoce pro mne znamenají totéž, co pro mne znamenaly tenkrát. Dnes jsem to já, kdo dává. Když dávám, kladu dárky pod stromek, chci kolem toho vždycky onu pietu a to tak, že musím přijít tajně, aby o tom nikdo nevěděl, dárečky dávám pod deku, kladu je do rukou Ježíška, v něhož stále věřím, a věřím, že vlastně i ti moji kluci dárečky dostávají od něho.

PhDr. Olga Nytrová

*(vyšlo v knize Petra Hořce a Olgy Nytrové
„Sváteční rozjímání“,
Praha 1998 – kráceno)*

foto Š. Rak

Po památce Kunhuty ze Šternberka

Listopad občas nabídne dny, kdy se obyčejná cesta promění v tiché ohlédnutí za příběhy vepsanými do krajiny. Tak tomu bylo i během prodlouženého víkendu náboženské obce Praha – Radotín, která se ve druhé polovině měsíce vydala do Polabí po stopách Kunhuty ze Šternberka – ženy bez meče a úřadu, ale s tak výraznou poděbradskou stopou, že ji město nese dodnes.

Poděbrady nás přivítaly klidem pozdního podzimu a neokázalou hrdostí na vlastní minulost. Účast na bohoslužbě místní náboženské obce otevřela víkend v duchu sdílené paměti – jako bychom tím prvním krokem vstoupili do proudu, který od Kunhuty vede přes generace až k dnešku. Mezi nejsilnější okamžiky patřila návštěva kostela Povýšení sv. Kříže, místa jejího předpokládaného posledního odpočinku. Kunhuta se dožila jen šestadvaceti let, a přesto stihla založit špitál pro chudé, porodit šest dětí, stát po boku Jiřího z Poděbrad a spoluutvářet příběh, který zasáhl české dějiny. A právě špitál – dnes nenápadná budova u Polabského muzea – byl dalším z vrcholů putování. Gotický přízemní dům s barokním štítem působí prostě, ale jeho zdi kdysi nesly tíhu lidské nouze. Rok 1444 si lze představit jako odvážný čin milosrdenství uprostřed rozkolísané doby: katolická manželka husitského vladaře zakládá útulek pro chudé, místo, které přečkalo tehdejší spory – a s tichou jis-

totou přechá i ty spory naše. Kromě Poděbrad jsme navštívili také okolní místa spojená s obcí Studce, kde jsme byli ubytováni. Rodiny s dětmi využily blízkosti Loučně a jejího labyrintária, vesnice Mcely nás pak uvedla do příběhu mariánského zjevení z roku 1849. Vystávají otázky: co je pravda a co jen přání? Kde končí ušlechtilost očekávání a začíná lidské přičinění o vlastní živobytí? Jak se víra prostých lidí vtiskuje do místních vzpomínek?

Kráčíme českou krajinou a potkáváme její paměť – místa žité víry, příběhy předávané i opomíjené. Co z nás je hodno uchování a co mezi koly dějin propadne? Která část naší víry stojí za následování? Husitský král Jiřík má své jméno hluboko vytesané v dějinách. Smazat ho nelze. Ale co jeho první žena, katolička po boku husity? Na její památku zůstal jediný prostý vzkaz vytesaný v náhrobku: „Byla jest chudých máti, milovala vše dobré.“ Kameníci, zdá se, mají dosud plné ruce práce. Ne všechna písmena budou zlačená, žádná však nezapadnou úplně.

Mgr. David Hron

Kdybych mohl vyprávět ...

Příběh Mírového kostela v Lovosicích, který byl sepsán k příležitosti 120. výročí jeho vybudování.

Krajina se po rozpačitém, ale krásném létu začíná halit do podzimních barev. Po kolikáté už? Vítr si pohrává s prvními spadánými listy a skrz šedivé mraky tu a tam vykukne sluníčko, aby zkontrolovalo, jestli není třeba podzimnímu malíři doplnit paletu. Dělá to tak vždycky. Ani dešťové kapky nezahálí a pravidelně omývají okolní listnaté lesy, aby nikdo nezůstal snad na pochybách, že je tu říjen.

Kolikrát si už vítr takto pohrával se spadánými listy kolem mé věže? Vzpomínám si na ten můj první podzim. Už jsem byl téměř dokončený. Byl to opravdu náročný půlrok. Na jaře 1905 poprvé dělníci kopli do země a na podzim už jsem se pyšně rozhlížel po krajině. Ne, nebyl jsem pyšný na sebe, na svoji výšku a krásu. Byl jsem pyšný na své lidi. Na ty, kteří jen před pár lety založili v Lobositz svoji náboženskou obec. Jejich rodnou řeč byla němčina, ale tady, na severu Čech, byli doma. Původně se scházeli k Boží chvále v pronajatých prostorech. Až v přízemí novostavby stavitele Seemanna v Ústecké ulici č.p. 379, si zřídili v roce 1901 modlitebnu. Ta jim však brzy přestala kapacitně stačit. Tolik jich bylo, těch mých německých evangelíků. Dohodli se tedy, že si postaví svůj vlastní kostel. To rozhodnutí určitě nemohlo být jednoduché. Takto velká stavba představovala vysoké náklady. Ale jiní lidé, těm mým blízcí ve víře, jim přislíbili finanční

pomoc. Ti žili o kus dál, v Německu. Jestli si dobře vzpomínám, byli z Lipska. Nemálo pomohli také bratři a sestry ze severní Ameriky. Ti moji mezi sebou, tady doma, vybrali peníze na vnitřní vybavení.

Samotný projekt stavby vypracoval pan architekt Paul Lange z Lipska. Je to tedy on, komu vděčím za svoji štíhlou věž i celkový vzhled. Návrhy byly celkem tři. V podobě lodi kostela se téměř shodovaly, ale věž měl každý z nich jinou. Jednomu dominovala osmiboká s výraznou špicí, druhému čtyřstranná, nižší. Podle čeho komise zvolila právě vítězný návrh, netuším. Ale myslím si, že vybrali dobře. Moc dobře.

Tehdy tu nebylo sídliště. Kolem mě stála městská čtvrť s malebnými menšími i většími domy. Ulice nesla název Tepitzer Strasse a shlížel jsem tu denně na čilý ruch. Lidé chodili kolem mě do práce a na nákupy. V mém stínu se zastavovali sousedé na kus řeči, křičely a honily se tu děti, po silnici drkotaly povozy. Pěkné místo mi ti moji lidé vybrali. Velmi pěkné.

Celá stavba probíhala v opravdu rychlém tempu. Ani jsem se nenadál - a moje věž vyhlížela do krajiny. Už z dálky jsem byl vidět. Místní stavební podnik Wenzela Grusse a Karla Seemanna odvedl opravdu dobrou práci. Věděli, že potřeba bohoslužebného prostoru je velká. V pondělí 3. dubna tedy započalo samotné kopání

mých základů a v neděli 30. téhož měsíce už tu byla první slavnost. A ne ledajaká! Slavnostní položení základního kamene!

Účastníci se sešli před 16. hodinou v modlitebně, aby se průvodem přesunuli ke staveništi. Zpívali. Tóny slavnostních písní stoupaly až k nebi. Promluvil Dr. Max Ahner, farář lipských bratří, a po něm se ujal slova ředitel továrny, pan Unruh, který všem shromážděným přečetl listinu, jež byla následně ukryta u základního kamene. Ten poklepali zástupci duchovních i světských úřadů a spolků. Nechyběly modlitby ani požehnání. Velká slavnost to byla. A krásná! Dokončení stavebních prací naplánovali stavitelé s představenstvem evangelické obce na 15. září a moje předání k užívání na svátek reformace, 31. říjen. Jenže člověk miní...

Na mojí stavbě se rozhodně nezahálelo. Firma Richard Schlein – Glasmalerei aus Zittau, pobočka Hrádek nad Nisou dodala všechna kostelní okna, včetně toho nejkrásnějšího, do čela oltářního prostoru. Kristus Pastýř, držící v jedné ruce ovečku a v druhé pastýřskou hůl, je oděn do červenozeleného pláště a stojí na ozdobném podstavci. Celé okno je pak v krajích lemováno vinnou révou. 8 oken prosvětlujících moji loď je zdobeno jednoduchými geometrickými tvary.

V polovině října byly z polského města Biala přivezeny tři zvony. Odlila je firma Karol Schwabe a byly laděny v trojhlasném G-dur. S jejich celkovou váhou 1020kg si moje věž snadno poradila. Každý z nich hrdě nesl jeden z biblických veršů a byl 19. listopadu 1905, při posvěcení

zvonů, pojmenován. Vše německy, samozřejmě. A tak se toho listopadového dne poprvé rozezněly do kraje Christusglocke, Glaubensglocke a Friedensglocke.¹

Podzim onoho 1905. roku se nijak výrazně nelišil od podzimu nynějšího. Jen já jsem jich už zažil víc, než obsáhne jeden, byť dlouhý, lidský život. Listí padalo stejně tiše, jako dnes, i vítr si pohrával se stíny a moje věž opět sleduje krajinu, pomalu se ukládající k zimnímu odpočinku. Dřív jsem měl rozhled široko daleko, dnes už jen nakukuji přes střechy panelových domů. Ale i ten kousek obzoru, který mi zůstal, stačí, abych poznal, že se blíží zima.

Mám zimu rád. Pamatuji doby, kdy se střechy přikrývaly velikou bílou peřinou častěji než dnes. Pravda, někdy trochu tížila, ale ani to jí na kouzlu neubíralo. Děti se klouzaly, koulovaly a stavěly sněhuláky. Legrační byl i pohled na jejich rodiče, kteří, když se ujistili že je zrovna nikdo nevidí, neodolali zamrzlé louži a s dětskou radostí se po ní sklouzli. Uklidňující byl pohled na pomalou, opatrnou až rozvážnou chůzi starých sousedů, kteří se i v zimě vydávali do města za svými potřebami.

*Pokračování v příštím čísle
Lenka Zítková*

¹ Ten největší – Christusglocke (Kristův zvon) – z Ephes 2,14 – Christus ist unser Friede (Ef 2,14 – v Kristu je náš mír), střední – Glaubensglocke – (Zvon víry) – Christus spricht: Joh. 20,26: Friede sei mit Euch (Kristus pravil: Janovo evangelium 20,26: Pokoj vám) a nakonec nejmenší – Friedensglocke (Zvon míru) – 1Cor 7,15 Im Frieden hat uns Gott berufen (1. list Korintským 7,15 Bůh nás povolal k pokoji).

Pojďme spolu do Betléma

- pásmo koled s vyprávěním o narození Ježíška

Učinkují:

dětský pěvecký sbor

Roztocké děti,

děti z MŠ A ZŠ Směrovka NO Hostovice,

děti náboženských obcí ČČSH

Michle, Světlušky – Tmaň,

Poděbrady, MŠ Hnízdo Únětice,

MŠ Rozmarýnek Praha-Stodůlky,

pod vedením Vlad'ky Drdové

klávesy Zuzana Ajmová,

flétna Petra Drdová,

housle Jaroslav Drda,

viola Filip Drda,

basa Kamil Šrom

V druhé části
koncertu vystoupí

komorní

smíšený

pěvecký

sbor ROSA

s vánočním
repertoárem,

diriguje

Václav

Adamec

**15. prosince
2025**

od 17 hodin

**kostel
sv. Mikuláše,
staroměstské
náměstí,
Praha 1**

**vstupné
dobrovolné**

**Adventní a vánoční program v chrámu sv. Mikuláše
na Staroměstském náměstí v Praze**

20. 12. od 14 hodin – Dětská opera Praha pod vedením

Jiřiny Markové – Krystlíkové Česká mše vánoční a koledy

24. 12. ve 23.00 Půlnoční mše

25. 12. v 10 hodin – Hod Boží vánoční – bohoslužby

26. 12. v 10 hodin Mučedníka Štěpána – bohoslužby

PODPOŘENO
GRANTEM
MĚSTA ROZTOKY

PRAŽSKÁ DIECÉZE
Církve československé husitské